

Til gaman og álvara

Satira á høgum støði

Óli Petersen: Skemt 92.
Sosialurin, Tórshavn
1992
152 s.

Á permuni er ein óður og illa farin Palleba til reiðar at kasta eina bumbu, meðan konan bendir seg fram yvir, so hon ikki stendur fyrri. Tað er bara tað, at tann illi maðurin er leinkjaður til bumbuna, so hvussu víkir og vendir, rakar hon altíð hann sjálvan. Tittulin, »Skeft 92«, er fjústið, meðan »93« stendur á bumbuni. Tað, sum hevur rakið í 92, fer at bresta í 93.

Men hvørjum er bumban ætlað? Leggur tú bókina víðopna, so sæst at Palleba og konan eru í einum sirkusringi, og at áskoðararnir eru landsstýrið og tingmenn frá ymsum flokkum. Fjöldin er sum heild vælhyrd og klappar fólkaliga, tí hon veit, at bumban ikki fer at raka nakranuttan fyrri ringin. Einasti rættiliga illbrýnti áskoðarin er tjóðveldisumboðið úr Norðuroygjum, men her hevur teknarin heldur ikki roynt at pynta um útsjónina.

Perman lýsir altso stak væl kenslurnar hjá nógvum føroyingum, men hvussu stóru viljin er at senda fólksins umboð til himmals ella heljar man vera ivingar-samt. Kommunuvæl hevur júst verið, og har kom í stóran mun tað sama fólkið inn aftur. Millum áskoðararnar á permuni situr Jógvan við Keldu og líkist einum nývaskaðum eingli, og tað sær ikki mætari út, enn at hann aftur sleppur at pynta seg við ketuni hjá Klaksvíkar býi. Ber tað til, so ber alt til.

Tekningarnar hjá Óla

Jógvan Isaksen
ummælir

Petersen eru, tá ið tær verða lisnar í samanhangi, søgan um gongdina í Føroyum tað fama árið. Ein samandrátur kann gerast við at hyggja at fyrst og seinastu myndini. Tann fyrra vísir ein væl-góddan sakførara, har pengaskápið stendur at spreingjast, meðan fiskur verður koyrdur á sjógvuttan fyrri vindeygad. Uppi á pengaskápinum stendur eitt modell av trolaranum Skálafjall og skelvir. Ein fyribóðan um komandi rist-ingar?

Á tí seinnu myndini er tað ikki bilatið sum telur, men teksturin: »– Vit klára ikki at fáa búskapin at passa til fólkcatalið, so vit mugu fáa fólkcatalið at passa til búskapin«. Ein óhugnalig niðurstøða – serstakliga tá ið vit hugsa um, at milliónir eru á ferð um allan heim, og eingin vil vita av teimum – men kortini hevur Jógvan Sundstein fyrri einari tíð síðani nevnt akkurát hendan møguleikan. Trupulleikarnir hjá føroyska samfelagnum skulu loysast við at fólk flytur av landinum.

Sami Sundstein kemur fyrri í heilum og oftast sum tann stóri optimisturin. Tað er næstan líka mikið, hvussu ringar vánirnar eru fyrri føroyska búskapinum, so heldur figgjarmálaráðharrin at tað stendur væl til.

Lisnar við núverandi vitan um standin, gerast myndirnar óhugnaligar. Verða til myndir av einum menniskja, sum langt aftan á at hann hevur gingið seg út av, noktar at so er. Hann minnir í so máta um Anders And, sum í teknifilmum rennur í leysari luft og ikki dettur, fyrr enn hann sansar hetta. Munurin er bara hann, at føroyski figgjarmálaráðharrin er blivin hangandi í leysari luft.

Evnini er annars mangan tey somu syrgiligu: Sjúkrahúsvirkið, føroyski báturin, sum skal bera eina trolara-brúgv og væl tað, Palleba verður flongdur um aftur og um aftur, Heygadrangur, landsstuðul til alt ímillum himmal og jørd (bókstaviga), vitleysur figgjarpolitikkur o.m.a. Nakað ereisini av reinum skemti, men oftast er eisini ein broddur her onkustaðni.

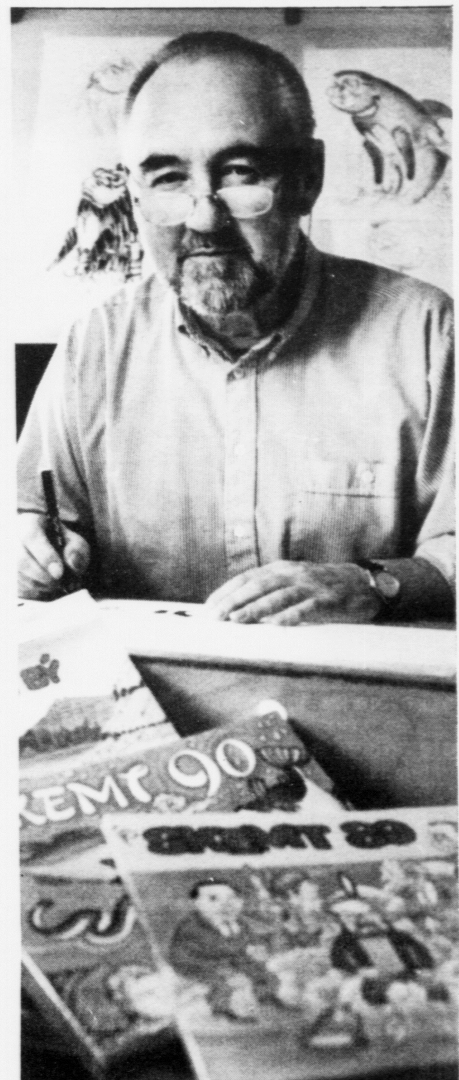
Støðið á myndunum er høgt, stak høgt, men sjálvsagt eru allar ikki líka góðar. Hendingaferð er soðið í tynra lagi, men hinvegin haldi eg, at Óli Petersen ofta kann javnsetast við teir frægu í heiminum.

Skal eg velja onkra myndina burtur úr, so er t.d. hon um skerjingarnar á Landsjúkrahúsinum (s. 98), har tey eru noydd at koma við alskyns tilboðum – t.d. kist-

um úr rekaviði – fyrri at fáa tað at mala runt. Ein onnur er hon um skúlalæraran, sum liggur á aðrari liðini tá ið hann frígongur og á hinari, tá ið hann hevur frí. Hana mæi dárar best – haldi eg – er ólavskutekningin. Á tinghúsvøllinum berjast prestar ella peika hvør í sína ætt, meðan tingmenninir í striptum fanga-búna verða leiddir í leinkjum úr tinghúsinum, sum hevur Jolly Roger veitrandi á stong. Á Parnassinum sæst Heygadrangur við eini lagghallari Justitia uppi í mastriini. Men inni í garðinum fram við Tinghúsvegum heldur vanligi føroyingurin ólavsoðu við brennivini og kærleika. Tekningin ber annars á brá stílin hjá Valdemar Dalsgaard.

Við Óla Petersen hava vit fingið ein satirikara á al-tjóða støði, og hava tískil næstan ikki søgubøkur fyrri neyðini. Vit hava jú skemti-árbøkurnar!

Jógvan Isaksen

bókmentir

HYGG HER!

Vit hava fleiri sera góðar, og bíllgar, brúktar bílar av ymsum merkjum lagaliga til sølu.

Bilarnir standa á goymsluni hjá P/F Ivan Johannesen, Tórshavn, og kunnu sýnast har. Ynskja tygum at royna teir, kann hetta avtalast á tlf. 18903

Vit verða á staðnum leygdagin tann 19. frá kl. 10 til kl. 15.

Rann Teld v/ Atla Klein Olsen
Postboks 205
110 Tórshavn
Tlf. 18903 - 88903
Fax. 18703

